

17 Μαρτίου 2016

Το Συμβολικό Παιχνίδι και η σημασία του.

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Το παιχνίδι ως τρόπος έκφρασης, έχει συνδεθεί στενά με την προσχολική εκπαίδευση και αποτελεί βασικό παιδαγωγικό μέγεθος στη μάθηση και στην ανάπτυξη των παιδιών. Σαφής εννοιολογικός ορισμός δεν έχει διατυπωθεί ποτέ, έχει γίνει όμως προσπάθεια κατηγοριοποίησης των ειδών του παιχνιδιού, από τους μεγάλους παιδαγωγούς. Ένα από αυτά τα είδη, μεταξύ άλλων, είναι και το συμβολικό παιχνίδι.

Τι είναι το συμβολικό παιχνίδι;

Όπως και για το παιχνίδι ως γενικότερη έννοια, δεν υπάρχει σαφής ορισμός, έτσι και για το συμβολικό παιχνίδι. Θα μπορούσαμε να πούμε πως συμβολικό χαρακτηρίζεται το παιχνίδι κατά τη διάρκεια του οποίου το παιδί καλείται να αναπαραστήσει ρόλους, να προσποιηθεί και να συμμετάσχει σε φανταστικά σενάρια. Συχνά να προσποιείται πως αντικείμενα έχουν διαφορετική χρήση από την πραγματική τους.

Σε ποιές ηλικίες εμφανίζεται το συμβολικό παιχνίδι;

Για πρώτη φορά τα παιδιά εμφανίζουν ενδείξεις συμβολικού παιχνιδιού στην ηλικία των 18 μηνών

Σε αυτό το στάδιο ενδείξεις συμβολικού παιχνιδιού είναι η προσποίηση πως μια κούκλα είναι ένα μωρό που κοιμάται, ξυπνάει, πεινάει και δρα ως ένα πραγματικό μωρό ή η χρήση διαφόρων οικιακών αντικειμένων ως κάτι άλλο.

Αργότερα στην ηλικία των 2 ετών το παιχνίδι αρχίζει να γίνεται σύνθετο, καθώς τα παιδιά είναι πλέον σε θέση να προσποιηθούν πως είναι ζώα και να μιμηθούν τις φωνές και τις συνήθειές τους.

Ένα χρόνο αργότερα στην ηλικία των 3 ετών τα παιδιά αποκτούν την ικανότητα να υποδύονται ρόλους ενηλίκων, πραγματικούς ή φανταστικούς, να συμπεριφέρονται και να μιλούν όπως ο αντίστοιχος ρόλος και να χρησιμοποιούν διάφορα αντικείμενα βοηθητικά για να ολοκληρώσουν την εικόνα του ρόλου που υποδύονται.

Μεγαλώνοντας το παιδί, αυξάνεται η δυσκολία, η συνθετότητα και η πολυπλοκότητα του συμβολικού παιχνιδιού.

Με ποιές μορφές εμφανίζεται;

Το συμβολικό παιχνίδι μπορεί να έχει πολλές μορφές και εκφάνσεις. Από την πιο απλή, που μπορεί να είναι το να φορέσει ένα κουτί και να παραστήσει πως είναι καπέλο, μέχρι την πιο σύνθετη που μπορεί να είναι ένα μακροσκελές σενάριο στο οποίο τα παιδιά ενσαρκώνουν διάφορους ρόλους, αντιμετωπίζουν φανταστικά προβλήματα και βρίσκουν πιθανές λύσεις. Μπορούν να γίνουν η μητέρα που πηγαίνει βόλτα το μωρό της ή ο πατέρας που πηγαίνει στη δουλειά ή ο δάσκαλος/δασκάλα που κάνει μάθημα στην τάξη του/της. Μπορούν να γίνουν μια οικογένεια που πάει εκδρομή στη θάλασσα, τα ψάρια που ζουν στο βυθό της θάλασσας, τα ζώα που χάθηκαν στο δάσος ή τα ρομπότ-παιχνίδια που βρίσκονται στο εργαστήριο.

Ποιά είναι τα οφέλη του συμβολικού παιχνιδιού για το παιδί;

Το συμβολικό παιχνίδι δίνει στα παιδιά τη δυνατότητα να αυτοσχεδιάσουν και να καταστρώσουν σενάρια, να επινοούν ρόλους και ιστορίες και φυσικά να διασκεδάζουν.

Έτσι τα βοηθά να:

-αναπτύσσουν τη φαντασία τους.

-αναπτύσσουν την κοινωνικότητα τους.

-οργανώσουν και να διαχειρίζονται το χώρο και το χρόνο τους.

-οργανώσουν τη σκέψη τους με στόχο να γνωστοποιήσουν στους υπόλοιπους μια φράση ή συμπεριφορά, τέτοια ώστε να βγάζει νόημα.

-οργανώσουν και να δομήσουν τη σκέψη τους, αφού καλούνται να δημιουργήσουν σενάρια, να βάλουν ουσιαστικά σε σειρά τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις ανάγκες τους.

-εξελίσσουν το λόγο τους ειδικά στο επίπεδο των πραγματολογικών εννοιών.

-κάνουν επιλογές και να λαμβάνουν την ευθύνη ενός ρόλου.

-εκτονώσουν άγχη ή ανασφάλειές τους .

-βρουν λύση σε πιθανά αδιέξοδα που αντιμετωπίζουν .

Κλείνοντας, ας θυμόμαστε όλοι πως το συμβολικό παιχνίδι αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο στην ανάπτυξη ενός παιδιού και καλό θα ήταν να μη χρησιμοποιείται από γονείς και εκπαιδευτικούς ως μέσο νουθεσίας, απαγόρευσης ή παραδειγματισμού. Η συμμετοχή ενηλίκων με χιουμοριστική διάθεση είναι αρκετή για να επικοινωνηθούν τα σωστά νοήματα. Το παιχνίδι άλλωστε από μόνο του είναι αρκετό ώστε να δημιουργήσει στα παιδιά τις σωστές τάσεις.

Δημητρίου Ελεονώρα

Νηπιαγωγός

Πηγή: xamogelakia.com